

Energidepartementet

Høringsnotat – forslag til endringer i forskrift 5. desember 2014 nr. 1517 om utnyttelse av undersjøiske reservoarer på kontinentalsokkelen til lagring av CO₂ og om transport av CO₂ på kontinentalsokkelen (lagringsforskriften)

1. Innledning

Forskrift 5. desember 2014 nr. 1517 om utnyttelse av undersjøiske reservoarer på kontinentalsokkelen til lagring av CO₂ og om transport av CO₂ på kontinentalsokkelen (lagringsforskriften) ble fastsatt i 2014. Lagringsforskriften ble vedtatt som følge av implementeringen av direktiv 2009/31/EF (CCS-direktivet) i EØS-avtalen.¹

I 2019 ble den første utnyttelsestillatelsen tildelt til Equinor ASA, som senere overførte denne til Northern Lights JV DA. Selskapet har ferdigstilt utbyggingen av en lagringslokalitet i Nordsjøen på grunnlag av en godkjent plan for utbygging og drift (PUD) og plan for anlegg og drift (PAD), og startet opp med CO₂-injeksjon i reservoaret. Selskapet har også fått godkjent endret PUD og godkjent underretning og vesentlig endring av forutsetningene for godkjent PAD i 2025, for det formål å øke någjeldende injeksjonskapasitet.

Etter 2020 har det vært en økende interesse fra kommersielle selskaper for å få tildelt tillatelser under lagringsforskriften for å ha mulighet til å drive kommersiell lagring av CO₂ på norsk kontinentalsokkel. Fra 2021 og til i dag er det tildelt i alt tretten letetillatelser. En av letetillatelsene er tilbakelevert slik at det nå er tolv aktive letetillatelser.

Som følge av den erfaring som er gjort de siste årene med anvendelse av lagringsforskriften ser departementet behov for å foreslå noen forenklinger i det forvaltningsregimet som er etablert. Det er også behov for enkelte tilpasninger av mer teknisk karakter. På denne bakgrunn foreslår Energidepartementet flere endringer i lagringsforskriften. Departementet anser endringene for å være i tråd med CCS-direktivet.

Lagringsforskriften ble opprinnelig fastsatt med hjemmel i lov 21. juni 1963 nr. 12 om vitenskapelig utforskning og undersøkelse etter og utnyttelse av andre undersjøiske naturforekomster enn petroleumsforekomster og mineralforekomster (1963-loven) § 3. Forskriftshjemmelen i 1963-loven § 3 ble i forbindelse med vedtakelsen av lov 22. mars 2019 nr. 7 om mineralvirksomhet på kontinentalsokkelen (havbunnsmineralloven) flyttet til § 1. Det foreslås derfor at endringene fastsettes med hjemmel i 1963-loven § 1 annet ledd.

¹ CO₂-lagringsforskriften gjennomfører relevante deler av CCS-direktivet. Resterende bestemmelser i direktivet er gjennomført i norsk rett gjennom petroleumsforskriften kapittel 4a og forurensningsforskriften kapittel 35.

1963-loven er en rammelov som ikke gir et godt grunnlag for detaljregulering av fremtidig CO₂-lagringsvirksomhet på norsk kontinentalsokkel. Departementet har derfor igangsatt en vurdering av om det bør utarbeides en egen lov om utnyttelse av undersjøiske reservoarer på kontinentalsokkelen til lagring av CO₂ og om transport av CO₂ på kontinentalsokkelen («CO₂-lagringsloven»). En slik lov vil i så fall erstatte 1963-loven som hjemmelsgrunnlag for lagringsforskriften.

Departementet har mottatt innspill fra bransjeaktørene om at en adgang til pantsettelse av utnyttelsestillatelsen vil være avgjørende for at flere aktører kan sikres finansiering til CO₂-lagringsprosjekter på kommersielt akseptable vilkår. En adgang til pantsettelse av tillatelsen krever hjemmel i lov. Departementet vil derfor, som en del av den overordnede vurderingen av om det bør utarbeides en ny CO₂-lagringslov, vurdere å innføre tilsvarende panterettslige bestemmelser i denne CO₂-lagringsloven som det vi i dag har i lov 29. november 1996 nr. 72 om petroleumsvirksomhet (petroleumsloven) kap. 6.

2. Utvikling av en ny næring for lagring og transport av CO₂ på norsk kontinentalsokkel

Det er et stort teoretisk potensial for CO₂-lagring i ulike formasjoner på norsk kontinentalsokkel. Samtidig er fangst, transport og lagring av CO₂² en løsning som kan bli viktig for å nå ulike lands klimamål. En viktig del av regjeringens klimapolitikk er derfor å legge til rette for at storskala fangst og lagring av CO₂ kan bli en kostnadseffektiv måte å nå klimamålene på.

Vi har mer enn 30 års erfaring med trygg og sikker CO₂-lagring innenfor petroleumsvirksomheten i Norge (Sleipner- og Snøhvitfeltene). Det har også foregått en systematisk satsing fra statens side på forskning, utvikling og demonstrasjon innen CCS-verdikjeden. En viktig del av denne satsingen, er det norske Langskipprosjektet som har resultert i etableringen av verdens første fullskala verdikjede for fangst, transport og lagring. Under Langskip startet Northern Lights JV DA CO₂-injeksjon høsten 2025.

En annen del av denne satsingen er å legge til rette for storskala, kommersiell CO₂-lagring på kontinentalsokkelen av CO₂-volum fanget i andre europeiske land. Ved å stille norsk lagringspotensial tilgjengelig for selskaper som ønsker å tilby lagring av CO₂-volum som en kommersiell tjeneste til europeiske utslippere, understøtter Norge at CO₂-fangst og -lagring kan bli en viktig løsning for europeiske land til å nå sine klimamål. Utbygging av lagerkapasitet betinger at det er nok kunder som forplikter seg tilstrekkelig økonomisk, slik at utbygging av lager er lønnsomt for lageraktørene.

Selskaper som har nødvendig kompetanse, og som har konkrete industrielle planer som medfører et lagringsbehov på kommersielt grunnlag, kan løpende søke Energidepartementet om en tillatelse tilpasset virksomhetens behov.

CO₂-håndtering er fortsatt i en tidlig fase, og utvikling av et marked for CO₂-lagring er avhengig av etablering av verdikjeder med tilhørende infrastruktur. Etablering av slike verdikjeder er forbundet med høye kostnader og betydelig usikkerhet. CCS-aktørene anser dagens pris på kvoter i EUs klimakvotesystem (ETS) som utilstrekkelig for å dekke kostnadene i hele verdikjeden. Hvor raskt et europeisk marked for CO₂-lagring utvikler seg

² Carbon capture and storage (CCS) eller CO₂-håndtering.

og hvor stort det blir, avhenger i høy grad av kostnadene ved CO₂-håndtering, hvor lang tid det tar å utvikle verdikjeder, samt klimapolitikken i EU og resten av verden.

Inntektssiden for selskapene ved å velge CO₂-håndtering er beheftet med betydelig usikkerhet. Fremtidige ETS-priser er usikre og påvirkes av politiske beslutninger, først og fremst i EU, som endringer i regelverk og klimamål. Det samme gjelder ev. høyere produktpriser som følge av mindre miljøavtrykk i produksjonen. I tråd med prinsippet om at forurensere betaler, er det vertskapet til selskaper som vurderer CO₂-håndtering som utslippsreducerende løsning som må bidra til at potensielle fangstaktører har betalingsevne og -vilje til å dekke kostnadene i verdikjeden. Over tid vil en forvente at behovet for slik støtte vil avta.

Det forventes at det vil ta mange år å utvikle et velfungerende marked for CO₂-lagring. Det er derfor naturlig at strukturen og de rasjonelle løsningene utvikles over tid. I oppstartsfasen vil trolig aktørene inngå bilaterale avtaler, ofte med gjensidig avhengige investeringsbeslutninger, for å få på plass nødvendige investeringer i infrastruktur.

Det er stordriftsfordeler knyttet til å drive CO₂-lagring. En lageraktør må derfor typisk ha flere store kunder for å kunne rettferdiggjøre og investere i et nytt lager. Det er videre skalafordele knyttet til transport av CO₂, samtidig som det er store grunnlagsinvesteringer i for eksempel å investere i en ny rørledning til havs.

På grunn av industristruktur og energiforsyning i Norge er det få store utslippspunkt som er godt egnet for CO₂-fangst. Dette innebærer at potensialet for CO₂-fangst i Norge er relativt begrenset. Det kan derfor ikke etableres kostnadseffektiv CO₂-lagring på kontinentalsokkelen uten at det samtidig foreligger et vesentlig innslag av kunder med CO₂ fra andre land (i Europa).

Departementet ser derfor at det kan være behov for å opprettholde investorenes incentiver til å etablere lagrings- og transportløsninger, slik at verdikjeder for CO₂-håndtering kan realiseres i tråd med regjeringens klima- og ressursforvaltningspolitiske målsettinger. Departementet legger til grunn at tilretteleggelse for kommersiell fleksibilitet, innenfor det gjeldende regulatoriske rammeverket, vil kunne bidra til å opprettholde disse incentivene.

3. Oversikt over endringsforslagene

Det foreslås at forskriften gis en ny kortform – «lagringsforskriften», som anses mer hensiktsmessig enn gjeldende kortform som er «forskrift om lagring og transport av CO₂ på sokkelen».

Det foreslås å innta en ny definisjon av «undersøkelse» i forskriften § 1-6, ny bokstav s. Definisjonen gis samme ordlyd som i § 1-6 bokstav e. i lov 29. november 1996 nr. 72 om petroleumsvirksomhet (petroleumsloven).

Det foreslås endringer i definisjonene av «rettighetshaver» og «operatør» i § 1-6 ved at det presiseres at fysiske personer kan være rettighetshaver og/eller operatør. Teksten er inntatt for å sikre at forskriften implementerer gjeldende regulering i CCS-direktivet.

Det foreslås å innta en ny definisjon av «transportnett» i forskriften § 1-6 bokstav t. Dette gjøres for å sikre gjennomføring av CCS-direktivet art. 3 nr. 22.

Det foreslås en mindre endring i § 1-8 om operatør.

Det foreslås tilpasninger i § 1-11 om traséundersøkelser og andre grunnundersøkelser, og i § 2-6 om meddelelse av opplysninger i forbindelse med undersøkelser. Formålet med tilpasningene er å harmonisere innholdet i disse bestemmelsene med endringer som er gjort i de tilsvarende bestemmelsene i petroleumsforskriften³.

Slik forskriftens kapittel 2 om undersøkelsestillatelser lyder i dag, er det Energidepartementet som er gitt kompetanse til å fatte vedtak og stille vilkår etter de ulike bestemmelser - med unntak av § 2-6, som legger beslutningskompetansen til Sokkeldirektoratet.⁴ Det foreslås at kapittel 2, med unntak av § 2-2 annet punktum, endres slik at den beslutningskompetanse Energidepartementet har i dag etter bestemmelsene i dette kapitlet legges direkte til Sokkeldirektoratet i forskriften. Departementet foreslår å klargjøre i § 2-5 at gebyr også skal betales for elektromagnetiske undersøkelser. Det legges videre opp til at ordlyden i § 2-6 annet og tredje ledd harmoniseres med den tilsvarende bestemmelsen i petroleumsforskriften § 6. De nærmere kravene til rapportering vil fastlegges i forskrift om dokumentasjon ved lagring av CO₂ på sokkelen. I samsvar med tidligere endringer i petroleumsforskriften erstattes også begrepet 'seismisk undersøkelse' med 'geofysisk undersøkelse'.

Det foreslås at kapittel 3 om letetillatelse oppheves og at det heretter tildeles en tillatelse som omfatter både letefasen, utbyggingsfasen og driftsfasen (utnyttelsestillatelse), men med tydelige vilkår i form av arbeidsforpliktelser som må oppfylles før overgang til driftsfasen. Denne endringen vil gjøre utformingen av tillatelsesregimet i forskriften mer likt det de fleste potensielle rettighetshavere kjenner fra petroleumsvirksomheten. Samtidig er det grunn til å fremheve at denne endringen i forskriften ikke utgjør noen reell endring i tildelingspolitikken fram til nå. Det gjøres nødvendige endringer i kapittel 4 om utnyttelsestillatelse.

Det foreslås enkelte endringer i bestemmelsen om varigheten av utnyttelsestillatelser i § 4-4, som følge av sammenslåingen av lete- og utnyttelsestillatelser. Forslaget innebærer at utnyttelsestillatelser tildeles med en varighet som fastsettes ved tildeling og med et vilkår om gjennomføring av et arbeidsprogram med fastsatte frister for å treffe vedtak om ulike beslutningsmilepæler for å modne prosjektet frem mot en eventuell utbygging av CO₂-lageret. Arbeidsprogrammets siste beslutningsmilepæl vil derfor normalt være beslutning om innsendelse av plan for utbygging og drift for departementets godkjenning.

Varigheten av tillatelsene vil ikke være begrenset til arbeidsprogrammets varighet, men er tenkt å også kunne dekke en ev. utbyggings- og driftsfase. Dette vil kunne legge til rette for et industrielt modningsløp for CO₂-lagringsprosjektene. Etter at arbeidsprogrammet er gjennomført, og rettighetshaver har sendt inn søknad om godkjenning av plan for utbygging og drift innen den fastsatte fristen, vil rettighetshaver basert på sine planer for injeksjon kunne søke om forlengelse av den gjenværende gyldighetsperiode for tillatelsen dersom det anses nødvendig.

Det foreslås endringer i §§ 4-1 annet ledd om utnyttelsestillatelse og 6-1 annet ledd om tillatelse til anlegg og drift. Endringene innebærer at det fastslås at når en tillatelse er tildelt flere juridiske personer i fellesskap, avgjør disse selv hvilken selskapsform de anser det hensiktsmessig å etablere for virksomheten tillatelsen gjelder for. Et alternativ til dette kan

³ Fastsett av Olje- og energidepartementet 18. desember 2023 med hjemmel i kgl.res. 20. juni 2023 nr. 996 punkt 12, kgl.res. 15. september 2023 nr. 1454 punkt 1 og 2, og kgl.res. 16. oktober 2023 nr. 1668 punkt 14.

⁴ Energidepartementet har delegert beslutningskompetansen til Sokkeldirektoratet.

være at virksomheten, på lik linje med petroleumsvirksomhet, organiseres som et interessentskap som i medhold av selskapsloven § 1-1 fjerde ledd gis et nytt særskilt unntak fra reguleringen i selskapsloven, jf. nærmere nedenfor i punkt 6.

Det foreslås endringer i § 4-1 siste ledd første punktum for å klargjøre at rettighetshavere skal – uavhengig av selskapsform – inngå avtaler med bestemt innhold som utformes av departementet, og at selskapene må påse at det ikke oppstår motstrid mellom de myndighetspålagte avtalene og andre relevante avtaler selskaper i CO₂-lagringsvirksomheten er parter til. Hensikten er at kravet om inngåelse av samarbeidsavtale og regnskapsavtale kan rettes mot selskapene uavhengig av om de organiserer samarbeidet seg imellom før eller etter søknad om tildeling av en utnyttelsestillatelse. Se for øvrig punkt 7 nedenfor for mer utfyllende merknader.

Det er viktig å sikre myndighetenes adgang til å ivareta nasjonale sikkerhetshensyn overfor all type næringsvirksomhet. Det foreslås derfor inntatt en entydig og klar adgang til å nekte tildeling av tillatelse og utøvelse av virksomhet ut fra hensynet til nasjonal sikkerhet i §§ 4-1 fjerde ledd og 6-1 sjette ledd. Av samme grunn foreslås det å gjøre en tilføyelse i § 11-21 tredje ledd som fastslår at departementet kan tilbakekalle en eksisterende tillatelse ut fra hensynet til nasjonal sikkerhet. Dette må betraktes som en sikkerhetsventil for å sikre at nasjonale sikkerhetsinteresser ikke trues grunnet tildeling av tillatelser etter forskriften. Se nærmere om endringene i § 11-21 i punkt 21 nedenfor.

Det foreslås et nytt tredje ledd i § 4-3 om behandlingsgebyr for seismiske og elektromagnetiske undersøkelser etter mønster av petroleumsforskriften § 9 tredje ledd. Det foreslås også en ny § 4-3a om arbeidsforpliktelse etter mønster av petroleumsforskriften § 13.

Ved utarbeidelsen av lagringsforskriften i 2014 ble det ikke tatt inn bestemmelser som åpner for deling av en tillatelse tildelt etter forskriften. Utviklingen har vist at det kan være behov for deling av utnyttelsestillatelser. I praksis vil deling av utnyttelsestillatelser gjennomføres ved at deler av området for utnyttelsestillatelsen fradeles og det utstedes en ny utnyttelsestillatelse for det nye fradelte området. Slik deling kan skje både i vertikal- (dvs. stratigrafisk) og horisontalplanet. Det foreslås derfor en ny § 4-16 om deling av en utnyttelsestillatelse. Bestemmelsen utformes etter mal av bestemmelsen i petroleumsløven § 3-10. Det foreslås også å ta inn en egen bestemmelse om form og størrelse på områder etter mønster av petroleumsforskriften § 15, med unntak av kravet om at «særlige grunner» må foreligge for horisontal deling. Departementet legger til grunn at innenfor CO₂-lagring vil en horisontal eller vertikal deling av utnyttelsestillatelser kunne være mer aktuelt enn for petroleumsvirksomhet, og at det derfor ikke er hensiktsmessig med et krav om «særlige grunner» for slik deling.

Det foreligger per i dag ingen egen bestemmelse om måling av CO₂. Departementet har vurdert om en slik bestemmelse skulle inntas i forskriften, men har kommet til at det ikke er nødvendig. Se nærmere om dette i punkt 9.

Det foreslås en mindre presisering i § 5-2 tredje ledd. I § 5-2 fjerde ledd foreslås det å tydeliggjøre at det er Sjøkeldirektoratet som skal underrettes ved lekkasje eller vesentlige uregelmessigheter.

Det foreslås å fjerne § 5-12 siste ledd ettersom bestemmelsen gjentar det som allerede følger av de øvrige delene av § 5-12. EU-kommisjonen har varslet en gjennomgang av CCS-

regelverket på EU-nivå, som ventes ferdigstilt i løpet av tredje kvartal 2026. Departementet avventer derfor å foreslå materielle endringer i bl.a. reglene for tredjepartsadgang før denne gjennomgangen fra kommisjonen foreligger.

Det foreslås et nytt tredje ledd i § 6-1, som reflekterer siste ledd i § 4-1. Se for øvrig merknad til sistnevnte og punkt 7 nedenfor. Det foreslås også et nytt tillegg til syvende ledd i § 6-1 for å presisere at det kan søkes om fritak fra kravet om konsekvensutredning for rørledninger med bestemte dimensjoner. Videre foreslås det å klargjøre at bestemmelsene i kapittel 4 om utredningsprogram (§ 4-7), konsekvensutredning (§ 4-8), , fritak fra konsekvensutredning (§ 4-9) og konsekvensutredning ved vesentlige grenseoverskridende miljøvirkninger (§ 4-10) skal gjelde for konsekvensutredninger i forbindelse med søknad om PAD etter § 6-1, så langt de passer.

Det foreslås en ny § 6-4 om utvikling av transportinfrastruktur, som vil innebære at departementet kan utpeke et rettssubjekt som skal vurdere utvikling og videreutvikling av transportinfrastruktur for CO₂ som er underlagt norsk jurisdiksjon.

Det foreslås å presisere i kapittel 9 om erstatning til norske fiskere at bestemmelsene er ment å gjelde ved virksomhet som utøves under tillatelser tildelt i henhold til lagringsforskriften.

Det foreslås et nytt tredje og fjerde ledd i § 11-1 etter mønster av petroleumsloven § 10-1 tredje og fjerde ledd. Departementet kan ikke utelukke at det kan oppstå behov for å kunne stanse virksomhet etter lagringsforskriften dersom det oppstår særlige grunner for dette, og at det derfor bør fastsettes en slik stansingsadgang i lagringsforskriften.

Det foreslås endringer i § 11-4 om register over lagringslokaliteter, herunder at Søkeldirektoratet angis som registerfører, at det klargjøres at registeret bare skal gjelde for utnyttelsestillatelser og for lukkede lagringslokaliteter (ikke lenger medregnet omgivende lagringskomplekser).

Det foreslås å stryke bestemmelsen om arealavgift i § 11-5 i sin helhet. Bestemmelsen har ikke vært tatt i bruk siden lagringsforskriften trådte i kraft, og departementet ser ikke noe nært forestående behov for å pålegge rettighetshavere til utnyttelsestillatelser å betale arealavgift. Det anses derfor hensiktsmessig at bestemmelsen tas ut av lagringsforskriften.

Det foreslås en ny § 11-7a om bore- og brønnaktivitet, en ny § 11-7b om årlig statusrapportering og en ny § 11-7c om opplysninger om injisert CO₂. Tilsvarende bestemmelser for petroleumsvirksomhet finnes i petroleumsforskriften kapittel 7, og det anses nå å være et behov for å innta lignende bestemmelser i lagringsforskriften for at Søkeldirektoratet kan få de opplysningene og den dokumentasjonen de trenger for å ivareta oppgaven med å følge opp tillatelsene og ressursforvaltningen etter lagringsforskriften. Bestemmelsene er modellert etter de lignende bestemmelsene i petroleumsforskriften kapittel 7, men med visse tilpasninger knyttet til bl.a. at statusrapporteringen skal gjennomføres uavhengig av om feltet anses å være i «drift» eller ikke.

Det foreslås språklige endringer i § 11-10 om ansvar for forpliktelser, som følge av forslaget om at rettighetshaverne selv kan velge selskapsform.

Det foreslås en endring i § 11-14 om forsikringer for å harmonisere bestemmelsen med den tilsvarende bestemmelsen i petroleumsforskriften § 73.

Det foreslås endringer i § 11-15 om revisjon i tillatelser med statlig deltakelse. Endringene innebærer at bestemmelsen harmoniseres med tilsvarende bestemmelse i petroleumsforskriften § 74.

Det foreslås en ny § 11-16a om lønnsvilkår på skip som leverer tjenester til CO₂-lagringsvirksomhet, samt transport av CO₂ (unntatt skipstransport). Bakgrunnen for denne nye bestemmelsen er innføringen av et krav om norske lønnsvilkår på skip i norske farvann og på norsk kontinentalsokkel, herunder for offshoreflåten. Dette inkluderer sektorlovgivningen for havnæringene, herunder CO₂-lagring og -transport, jf. nærmere om dette i Prop. 88 L (2024-2025).

Det foreslås en ny § 11-17a om navnsetting av lagringslokaliteter mv. for å ivareta behovet for identifikasjon.

Det foreslås endringer i § 11-20 om saksbehandling og taushetsplikt for å harmonisere disse med endringer som nylig er gjort i de tilsvarende bestemmelsene i petroleumsforskriften.

4. Endring i tillatelsesregimet

Bakgrunn

CCS-direktivet er innlemmet i norsk rett gjennom lagringsforskriften, petroleumsforskriften kapittel 4a og forskrift 1. juni 2004 nr. 931 om begrensnings av forurensning (forurensningsforskriften) kapittel 35.

Direktivet stiller krav om at lagringsaktiviteten skal utøves på objektive, publiserte og transparente kriterier og gir anvisning på to typer tillatelser som skal styre aktiviteten: En letetillatelse (artikkel 5) og en lagringstillatelse (artikkel 6). Det følger av artikkel 6 nr. 3 at den som innehar en letetillatelse skal prioriteres når det gis en lagringstillatelse, forutsatt at alle vilkår som følger av tillatelsen er oppfylt, og at det søkes om lagringstillatelse innenfor gyldighetsperioden for en letetillatelse.

Direktivets artikkel 5 om letetillatelse er gjennomført i kapittel 3 i lagringsforskriften. Artikkel 6 om lagringstillatelse er gjennomført i § 5-2 i lagringsforskriften og i forurensningsforskriften kapittel 35 i form av bestemmelser om tillatelse til injeksjon og lagring av CO₂ (injeksjons- og lagringstillatelse).

Ved gjennomføring av direktivet i norsk rett ble det utformet et konsesjonssystem for lagringsaktiviteten. På den måten sikret en oppfyllelse av direktivets krav om at tillatelse skal tildeles på objektive, publiserte, ikke-diskriminerende og transparente kriterier. I tillegg var det ønskelig å sikre at den som innehar en letetillatelse etter direktivet også kunne få en eksklusiv rett til å bygge ut en lagringslokalitet. Dette ble gjort ved at kapittel 4 i lagringsforskriften, hvor det fremgår at utbygging og drift av en lagringslokalitet er betinget av tildeling av en utnyttelsestillatelse, fastslår at innehaver av en letetillatelse ville foretrekkes ved tildeling av en utnyttelsestillatelse så fremt arbeidsforpliktelsene og vilkårene i tillatelsen for øvrig var oppfylt.

Oversikt over lagringsforskriftens tillatelsesregime

Lagringsforskriften har i dag bestemmelser om tre ulike tillatelser:

- Undersøkelsestillatelse (§ 2-1): Denne gir rett, men ikke enerett til undersøkelser (geologisk kartlegging), dvs. at det kan tildeles flere tillatelser innenfor samme område. Denne tillatelsen reflekterer ikke noen av bestemmelsene i direktivet.
- Letetillatelse (§ 3-1): Denne gir enerett til leting i området den gjelder for og reflekterer det direktivet omtaler i artikkel 5.
- Utnyttelsestillatelse (§ 4-1): Denne gir enerett til utbygging og drift av en lagringslokalitet.

I tillegg er det bestemmelser i lagringsforskriften om godkjenning av PUD/PAD og samtykke til injeksjon og lagring, og til godkjenning av avtaler om «bruk av innretninger og lagringslokaliteter».

Én tillatelse med letefase, utbyggingsfase og driftsfase

Begrunnelsen for å ha en egen letetillatelse og en påfølgende separat utnyttelsestillatelse, var opprinnelig et ønske om å reflektere direktivets bestemmelse om en egen letetillatelse i artikkel 5. I lys av erfaringene som er høstet i løpet av de siste årene, har departementet kommet til at det vil være mer hensiktsmessig å forenkle tillatelsesregimet ved å ha én tillatelse. Samtidig fremheves det at denne endringen i tillatelsesregimet ikke utgjør noen reell endring i tildelingspolitikken fram til nå.

Det foreslås derfor en utnyttelsestillatelse med et arbeidsprogram etter modell av utvinningstillatelse etter petroleumsoven, med den forskjell at utnyttelsestillatelser vil tildeles med en varighet fastsatt ved tildeling, men uten en initiell periode som i petroleumsvirksomheten. Det vil ved tildeling av en utnyttelsestillatelse fastsettes et arbeidsprogram med milepæler der rettighetshaver beslutter å gjennomføre neste fase i arbeidsprogrammet eller å tilbakelevere tillatelsen. Varigheten av tillatelsene vil ikke være begrenset til arbeidsprogrammets varighet, men er tenkt å også kunne dekke en ev. utbyggings- og driftsfase. Målsetningen er å legge til rette for et industrielt modningsløp for CO₂-lagringsprosjektene. Siste milepæl i arbeidsprogrammet vil normalt være investeringsbeslutning og innlevering av søknad om godkjenning av utbyggingsplan eller tilbakelevering. Rettighetshaver vil ved behov kunne søke om utsatte frister for gjennomføring av arbeidsprogrammet.

Rettighetshaver som har oppfylt arbeidsprogrammet i henhold til § 4-3a og de vilkår som for øvrig gjelder for den enkelte utnyttelsestillatelse, og som ved innsendelse av plan for utbygging og drift til godkjenning, har et begrunnet behov for forlengelse av tillatelsens varighet, kan søke om forlengelse utover perioden som er fastsatt ved tildeling. Det vil være viktig å sikre at rettighetshaverne har tilstrekkelig forutsigbarhet for at tillatelsen har en varighet som omfatter hele den forventede driftsfase.

Når plan for utbygging og drift er forelagt departementet for godkjenning, har rettighetshaver etter søknad krav på å beholde de relevante deler av utnyttelsestillatelsen.

De nye utnyttelsestillatelsene vil dermed dekke en modningsfase der arbeidsprogrammet skal gjennomføres, samt en utbyggingsfase og en driftsfase som vil gjennomføres hvis rettighetshaver tar investeringsbeslutning og søker om godkjenning av utbyggingsplaner som godkjennes av departementet. Dette vil fjerne den uhenksomme, formelle overgangen fra dagens letetillatelse til de nåværende utnyttelsestillatelsene.

Utnyttelsestillatelse vil gi rettighetshaver eksklusiv rett til leting etter og utnyttelse av en lagringslokalitet, og vil på samme måte som for tidligere letetillatelser måtte tildeles før leting påbegynnes. For å kunne iverksette utbygging av et CO₂-reservoar kreves det at

arbeidsprogrammet er gjennomført, og at rettighetshavers plan for utbygging og drift (PUD) er godkjent av myndighetene.

Før injeksjon av CO₂ i lageret (driftsfase) kan påbegynnes, må bl.a. følgende betingelser være oppfylt:

- Injeksjons- og lagringstillatelse må være gitt etter forurensningsforskriften,
- Samtykke til injeksjon og lagring må være gitt etter lagringsforskriften, og
- Samtykke må være gitt etter forskrift om sikkerhet og arbeidsmiljø ved transport og injeksjon av CO₂ på kontinentalsokkelen.

Rettighetshaver som har fått godkjent sin utbyggingsplan må altså søke om injeksjons- og lagringstillatelse og samtykke til injeksjon og lagring. For at slik tillatelse og samtykke kan gis, kreves det at alle relevante krav i forurensningsforskriften kapittel 35 og lagringsforskriften er oppfylt. Disse kravene er i stor grad overlappende, og slik sett henger godkjenning av utbyggingsplan og tillatelse og samtykke til injeksjon og lagring nært sammen.

Gjennom den foreslåtte endringen blir «overgangen» mellom letefasen og utbyggings- og driftsfasen slik den er ment gjennomført i praksis også tydeliggjort i forskriften, jf. Prop. 97 S (2022-2023). Dette øker forutsigbarheten for rettighetshaverne og gjør tillatelsesregimet mer hensiktsmessig enn det er i dag.

Fra industrien er det kommet oppfordringer om å implementere den foreslåtte endringen. Når rettighetshaver slipper å søke om en ny tillatelse før utbygging og lagring kan skje, vil det kunne gjøre det enklere å oppnå kontrakter med kunder for lagring av CO₂. Det kan også ha betydning for muligheten til å få finansiering på kommersielt akseptable vilkår.

Forurensningsforskriften

Forurensningsforskriften kapittel 35 inneholder bestemmelser om tillatelse til injeksjon og lagring, og gjennomfører, sammen med bestemmelser i lagringsforskriften, direktivets artikkel 6 om lagringstillatelse. Tillatelse til injeksjon og lagring gis av Miljødirektoratet, jf. forurensningsforskriften § 35-4 første ledd. Før tillatelse tildeles skal ESA, innen en frist på 4 måneder, gis anledning til å avgi en ikke rettslig bindende uttalelse om utkast til injeksjons- og lagringstillatelse, jf. forurensningsforskriften § 35-4 annet ledd.

Bestemmelsene om injeksjons- og lagringstillatelse inneholder ingen henvisning til lagringsforskriften, til tross for at det er stor grad av overlapp mellom opplysningene som skal gis i søknad om godkjenning av plan for utbygging og drift etter lagringsforskriften og i en søknad om injeksjons- og lagringstillatelse etter forurensningsforskriften.

Forurensningsforskriften § 35-5 fastsetter hva en søknad om injeksjons- og lagringstillatelse skal inneholde. Etter § 35-5 pkt. j) skal søknaden bl.a. inneholde «*dokumentasjon for at den finansielle sikkerhetsstillelse etter § 35-15 vil være gyldig og effektiv innen injeksjonen starter*». Dette kravet følger av artikkel 19 nr. 1 i CCS-direktivet. Sikkerhetsstillelsen skal sikre at alle aktuelle krav etter forurensningsforskriften kapittel 35 er oppfylt, herunder bestemmelsene om nedlukningsprosedyrer og etterdrift og eventuelle forpliktelser etter klimakvoteloven.

En viktig del av Miljødirektoratets vurdering av en søknad om injeksjons- og lagringstillatelse knytter seg til den finansielle sikkerhetsstillelsen som rettighetshaver må stille. I henhold til § 35-15 første ledd siste setning skal Klima- og miljødepartementet og Energidepartementet i fellesskap ta stilling til den finansielle sikkerhetsstillelse. Det samme fremgår av lagringsforskriften § 5-9 siste setning.

Som ledd i godkjenning av PUD, skal søknaden sendes til Energidepartementet med kopi til Sokkeldirektoratet, Havindustriilsynet, Klima- og miljødepartementet og Miljødirektoratet. Ved å behandle PUD og søknad om injeksjons- og lagringstillatelse parallelt, legges det til rette for at de involverte myndighetsorganene kan dra nytte av de ulike vurderingene som gjøres av de øvrige organene. Det er for eksempel hensiktsmessig at geologiske vurderinger som foretas av Sokkeldirektoratet, kan benyttes av de andre myndighetsorganene. Blant annet av den grunn er det hensiktsmessig at rettighetshaver søker om injeksjons- og lagringstillatelse i medhold av forurensningsforskriften samtidig som PUD sendes inn til Energidepartementet for godkjenning.

Energidepartementet vil derfor anbefale at rettighetshavere søker om injeksjons- og lagringstillatelse etter forurensningsforskriften samtidig som PUD sendes inn til departementet for godkjenning.

Tillatelsesregimet – endringen i lagringsforskriften

Endringen i tillatelsesregimet innebærer som nevnt at oppdelingen mellom letetillatelse og utnyttelsestillatelse fjernes. En utnyttelsestillatelse vil nå også inkludere de aktiviteter som tidligere var regulert av letetillatelsen. Det presiseres for ordens skyld at reguleringen av aktiviteter under en undersøkelsestillatelse videreføres. Disse aktivitetene vil derfor ikke påvirkes av sammenslåingen av det som tidligere var hhv. letetillatelse og utnyttelsestillatelse til en ny utnyttelsestillatelse.

Endringen av tillatelsesregimet i lagringsforskriften foreslås gjort ved at kapittel 3 om letetillatelse oppheves og de aktuelle bestemmelsene inntas i kapittel 4.

Bestemmelsen i lagringsforskriften § 3-1 om tildeling av letetillatelse er tilnærmet lik § 4-1 om tildeling av utnyttelsestillatelse. De to bestemmelsene foreslås slått sammen, og det gjøres nødvendige tilpasninger i § 4-1 for å reflektere dette.

Bestemmelsen i § 3-3 om arbeidsforpliktelse flyttes til kapittel 4 og inntas som ny § 4-3a.

Lagringsforskriften § 3-5 om tilbakelevering eller oppgivelse av en letetillatelse foreslås reflektert som nytt første ledd i § 4-12.

Et spørsmål som melder seg, er hvordan dagens letetillatelser skal behandles i lys av den foreslåtte sammenslåingen av lete- og utnyttelsestillatelser. Slik departementet vurderer dette spørsmålet, vil det for dagens letetillatelser være fordelaktig om overgangen fra letetillatelse til utnyttelsestillatelse i størst mulig grad likebehandles med det som foreslås for de nye tillatelsene.

Departementet ser for seg at en slik likebehandling kan oppnås ved at dagens letetillatelser blir omgjort til utnyttelsestillatelser, med den nødvendige transformeringen av de oppfylte og uoppfylte delene av arbeidsprogrammet, samt tillatelsens varighet. Dette vil rent praktisk sett medføre at bl.a. betegnelsen 'EXL letetillatelse' vil endres til 'EXL utnyttelsestillatelse'. Tillatelsen vil av rene systemtekniske og kostnadmessige hensyn beholde betegnelsen 'EXL', men vil samtidig betegnes og behandles som en 'utnyttelsestillatelse'. Departementet vil, kort tid etter at endringene i lagringsforskriften trer i kraft, fatte vedtak om at dagens letetillatelser omgjøres til utnyttelsestillatelser, som skissert ovenfor. Forhåndsvarsel til slike vedtak vil sendes ut i god tid.

5. Tildelingskriterier

Det fremgår av lagringsforskriften at tildeling av en utnyttelsestillatelse er betinget av at rettighetshaver har den finansielle styrke, tekniske kompetanse og pålitelighet som anses

påkrevet for å operere og kontrollere lagringslokaliteten. Det fremgår imidlertid ikke klart av forskriften hvilke kriterier som i en konkurransesituasjon mellom ulike aktører skal benyttes for å beslutte hvem som skal tildeles utnyttelsestillatelse innenfor et spesifikt geografisk område som er tilgjengelig for CO₂-lagringsvirksomhet. Til sammenligning fremgår det av petroleumsforskriften at *«[U]tvinningstillatelse tildeles på grunnlag av søkerens tekniske kompetanse, finansielle kapasitet og plan for leting og utvinning i det området som søknaden gjelder, slik at den best mulige ressursforvaltning fremmes.»*.

Departementet foreslår endringer i forskriftens § 4-1 tredje ledd for å klargjøre hvilke kriterier som vil vektlegges i forbindelse med tildelingen av en utnyttelsestillatelse.

Det fremgår også av lagringsforskriften § 4-1 tredje ledd annet punktum at dersom en tillatelse tildeles til flere juridiske personer sammen, må samtlige deltakere i rettighetshaverselskapet oppfylle de nevnte vilkår. Ettersom det foreslås å åpne opp for at rettighetshaverne fritt kan organisere virksomheten i tillatelsen seg imellom, jf. nedenfor i punkt 6, er det nødvendig å tilpasse ordlyden i § 4-1 tredje ledd slik at den gjelder uavhengig av selskapsform. Denne løsningen med at alle rettighetshaverne må innfri de samme kravene om kompetanse m.m., er modellert etter petroleumsregelverket. Departementet ser imidlertid at det kan være grunner til å operere med en noe mer differensiert løsning innenfor CO₂-lagring og -transportvirksomhet. Departementet ber på denne bakgrunn om høringsinstansenes syn på om gjeldende krav om at samtlige rettighetshavere i utnyttelsestillatelsen må innfri alle kvalifikasjonsvilkår for tildeling bør videreføres, og om det er grunner til at andre løsninger bør vurderes.

6. Organisering av lagringsaktiviteten

I lagringsforskriften §§ 3-1 annet ledd (foreslås opphevet), 4-1 annet ledd og 6-1 annet ledd fastslås det i dag at virksomhet i tillatelser etter forskriften som tildeles flere juridiske personer sammen, skal utøves for deltakernes felles regning og risiko. Det følger da av lov 21. juni 1985 nr. 83 om ansvarlige selskaper og kommandittselskaper (selskapsloven) § 1-1 første ledd at selskapsloven gjelder for slik virksomhet. Departementet har stilt krav om virksomheten under tillatelsen skal drives gjennom et ansvarlig selskap i form av et ANS. Dette selskapet vil anses som rettighetshaver, på linje med de enkelte deltakerne i selskapet. At selskapet også anses som rettighetshaver fremgår for øvrig av definisjonen av «rettighetshaver» i § 1-1 bokstav u.⁵

Departementet har etter en ny vurdering kommet til at det kan være mer hensiktsmessig om deltakerne i CO₂-lagringsvirksomheten har valgfrihet med hensyn til organisasjonsform, slik det normalt er i annen næringsvirksomhet.

De hensyn som i sin tid lå til grunn for kravet om solidaransvar mellom rettighetshavere i petroleumsvirksomhet – skadepotensialet ved forurensningsskade og for tredjeparter – gjør seg ikke gjeldende med like stor styrke i virksomhet knyttet til transport og lagring av CO₂. Samfunnets og tredjeparters interesser er ivaretatt dels ved krav til forsikring og dels ved at det følger av lagringsforskriften § 11-10 at rettighetshavere som sammen innehar en tillatelse etter forskriften, er solidarisk ansvarlige overfor staten for økonomiske forpliktelser som følger av transport, injeksjon og lagring av CO₂. Det foreslås derfor endringer i forskriften §§ 4-1 annet ledd og 6-1 annet ledd for å reflektere forslaget om at det ikke er krav om en særskilt organisasjonsform.

⁵ Også etter petroleumsloven er det interessentskapet som to eller flere rettighetshavere etablerer definert som rettighetshaver, jf. petroleumsloven § 1-6 bokstav j.

Et alternativ til valgfrihet med hensyn til organisasjonsform, kan være at CO₂-lagringsvirksomheten organiseres i en interessentskapsmodell på samme måte som for petroleumsvirksomhet.

Departementet har tidligere (5. april 2022) utarbeidet et høringsforslag om at virksomhet i medhold av lagringsforskriften organiseres på samme måte som deltakelsen i tillatelser tildelt i medhold av petroleumsløven og havbunnsmineralloven. Forslaget innebar at deltakelsen i samarbeidsavtaler for utnyttelsestillatelser tildelt i medhold av lagringsforskriften organiseres som et eget interessentskap som i medhold av selskapsloven § 1-1 fjerde ledd gis et særskilt unntak fra reglene i selskapsloven. Denne løsningen har i mange år fungert meget bra for deltakerne i petroleumsvirksomheten.

Av ulike årsaker ble imidlertid ikke forslaget om å utvide unntaket i selskapsloven til å omfatte virksomhet under en CO₂-lagringstillatelse innført i 2022. Det er likevel interessant å få belyst hvilke fordeler og ulemper et slikt unntak ville medføre, og hvilke forutsetninger som måtte være på plass for at en interessentskapsmodell for CO₂-lagringsvirksomhet skal kunne fungere på en god måte for rettighetshavere, myndigheter og tredjeparter.

Departementet ber derfor om høringsinstansenes innspill på forslaget om at det, som for ordinær næringsvirksomhet, skal være et fritt valg av selskapsform for deltakelse i tillatelser under lagringsforskriften, eller om det – som for petroleumsvirksomhet og ev. havbunnsmineralvirksomhet – bør være slik at virksomheten kan organiseres i en interessentskapsmodell på samme måte som for petroleumsvirksomhet.

7. Selskapsavtaler

I lagringsforskriften §§ 3-1 siste ledd (foreslås opphevet) og 4-1 siste ledd sies det at Kongen ved tildeling av letetillatelse og utnyttelsestillatelse til flere rettighetshavere sammen, kan oppstille vilkår om at disse skal inngå en selskapsavtale som fastsettes av departementet. Som følge av forslaget beskrevet i punkt 6 om valgfrihet med hensyn til organisasjonsform eller alternativt en innføring av en interessentskapsmodell etter modell fra petroleumsvirksomheten, er bestemmelsen foreslått endret.

Endringen innebærer at rettighetshaverne kan pålegges å inngå avtaler av bestemt innhold, herunder en standard samarbeidsavtale og regnskapsavtale, som utformet av departementet for virksomheten etter tillatelsen. Ordlyden vil dermed tilsvare formuleringen som er brukt i petroleumsløven. Det presiseres at det vil være rettighetshavernes ansvar å påse at andre avtaler, som selskapsavtaler eller aksjonæravtaler, ikke er i motstrid med de standardavtalene de pålegges å inngå av departementet for å utøve CO₂-lagringsvirksomhet.

Erfaringsmessig har det i flere tilfeller i praksis vært slik at to eller flere selskaper har søkt samme om å få tildelt en tillatelse. Ved tildeling av tillatelse har kravet om å inngå en standard samarbeidsavtale og regnskapsavtale derfor vært rettet mot hvert av disse selskapene. Dersom to eller flere selskaper går sammen om å opprette et felles eiet prosjektselskap for CO₂-lagringsvirksomhet, som deretter søker tillatelse, vil det etter nåværende ordlyd være dette ene prosjektselskapet som kan pålegges å legge en standard samarbeidsavtale og regnskapsavtale til grunn for sin virksomhet under tillatelsen. Det vil fortsatt tjene en viktig funksjon at én rettighetshaver alene overholder standard samarbeidsavtale og regnskapsavtale, særlig med tanke på hensynet til standardiserte krav til informasjonsformidling.

Formålet med standardiserte samarbeidsavtaler er åpenbart også å regulere samarbeidet mellom to eller flere aktører, med den hensikt å bidra til fornuftige og effektive beslutningsstrukturer. For å sikre at dette formålet oppnås uavhengig av hvordan virksomheten under en tillatelse organiseres, foreslås det at det klargjøres at departementet kan stille vilkår som sikrer at avtaler mellom eierne av rettighetshaver er i overensstemmelse med avtaler utformet av departementet og fremmer god ressursforvaltning. Hensikten med dette er å sørge for at det ikke blir avtalt beslutningsmekanismer gjennom aksjonæravtaler eller andre avtaler mellom eiere, som gjør at beslutninger, som er rasjonelle ut fra et ressursforvaltningsmessig ståsted, ikke blir tatt.

Et krav om enstemmighet for alle beslutninger vil være et eksempel på en slik beslutningsmekanisme som vil kunne motvirke fornuftige beslutninger eller fremdrift i utvinningstillatelser med mer enn to deltakere. Det er videre ikke ønskelig at avtalte beslutningsmekanismer mellom eierne av et rettighetshaverselskap vanskeliggjør at rettighetshaver i en normalsituasjon kan ta nødvendige beslutninger for å sikre at arbeidsprogrammet under utnyttelsestillatelsen oppfylles i henhold til tidsplan.

I de letetillatelsene som er tildelt hittil har departementet stilt krav om at rettighetshaverne inngår en standardisert samarbeidsavtale etter mal fra dem som anvendes i petroleumsvirksomheten – med de nødvendige tilpasninger. Den sentrale standardavtalen for letetillatelser inneholder en standard «Avtale for lagringsaktivitet - leting» med to standard vedlegg – en samarbeidsavtale og en regnskapsavtale. Denne standardavtalen vil måtte endres for å tilpasses sammenslåing av lete- og utnyttelsestillatelse, men vil beholde samme struktur og hovedinnhold.

I lagringsforskriften § 6-1 om særskilt tillatelse til anlegg og drift av innretninger er det i dag ingen tilsvarende bestemmelse som i § 4-1 siste ledd om inngåelse av avtaler mellom rettighetshavere til tillatelser. Departementet foreslår derfor å innta et nytt tredje ledd i § 6-1 om inngåelse av slike avtaler som nevnt i avsnittet ovenfor.

8. Rettighetshaver/operatør

En problemstilling som har vært tatt opp av aktørene i bransjen, er forskjellen mellom CCS-direktivet og lagringsforskriften når det gjelder bruken og betydningen av ordet «operator» / «operatør».

I CCS-direktivets artikkel 6 nr. 1 sies det bl.a. at medlemsstatene skal sikre at det bare skal være en «operator» for hver lagringslokalitet. Denne bestemmelsen er gjennomført i lagringsforskriften § 1-8 første ledd annen setning, hvor det fremgår at «*[D]et kan kun være en operatør for hver lagringslokalitet*».

I norsk oversettelse av CCS-direktivet er «operator» oversatt til «driftsansvarlig» som er definert i artikkel 3 pkt. 10) som «*enhver fysisk eller juridisk person, privat eller offentlig, som driver eller kontrollerer lagringsstedet, eller som i samsvar med nasjonal lovgivning er gitt avgjørende økonomisk råderett med hensyn til den tekniske driften av lagringsstedet*».

I lagringsforskriften § 1-6 bokstav r) er «operatør» definert som «*den juridiske (privat eller offentlig) person som på rettighetshavers vegne forestår den daglige ledelse av transport og utnyttelse av undersjøisk reservoar til lagring av CO₂*» (understreket her). Tillatelsen gir rettighetshaver enerett, jf. § 4-1 fjerde ledd, og dersom tillatelse tildeles til flere rettighetshavere skal disse etablere et felles selskap som også er rettighetshaver, jf. § 4-1

andre ledd. Av vårt nasjonale regelverk følger det dermed at det kan være flere rettighetshavere i hver tillatelse, men kun en operatør.

CCS-direktivet har ikke tilsvarende skille mellom operatør og rettighetshaver, og gir heller ikke anvisning på at det er mulig å tildele tillatelse til flere juridiske personer i fellesskap. Departementet har derfor fått spørsmål om det er i tråd med direktivet å organisere virksomheten slik at flere kan inneha en tillatelse sammen, mens en av dem utpekes som operatør.

Uttrykket «operator» anvendes ofte i EUs direktiver om den som har et ansvar. Ved gjennomføring av et direktiv i nasjonal rett, har myndighetene frihet innenfor rammen av teksten og nasjonal lovgivningstradisjon til å tilpasse lovgivningen til nasjonale behov. Selv om direktivet ikke gir anvisning på at en tillatelse kan tildeles flere i fellesskap, er det heller intet i CCS-direktivet som tilsier at dette ikke kan gjøres. Direktivets bestemmelse om at det bare kan være en «operator» for hver lagringslokalitet er som nevnt reflektert i lagringsforskriften § 1-8 første ledd annen setning.

I den danske undergrundsloven⁶, som bl.a. gjelder for lagring av CO₂ i undergrunnen, jf. undergrundsloven § 1 stk 2 nr. 2), opererer de med begrepene «operatør» og «rettighedshaver». Undergrundsloven § 1 a nr. 1) definerer «operatør» som *«[d]en, som i henhold til en tilladelse omfattet af denne lov udfører aktiviteter på vegne af rettighedshaveren eller sole risk-aktiviteter på vegne af nogle af deltagerne i en tilladelse.»* Undergrundsloven § 1 a nr. 3) definerer «rettighedshaver» som *«[d]en eller dem, som deltager i en tilladelse omfattet af denne lov. En rettighedshaver kan bestå af en eller flere fysiske eller juridiske personer i forening, herunder bevillingshavere og bistandsydere.»* Begrepene «rettighedshaver» og «operatør» i den danske undergrundsloven tilsvarer altså langt på vei lagringsforskriftens «rettighetshaver» og «operatør».

Energidepartementet legger derfor til grunn at forskriftens bestemmelser om tildeling til flere rettighetshavere i fellesskap er forenlig med direktivets regler.

9. Måling

I lagringsforskriften forutsettes det at CO₂ som injiseres også skal måles. Dette fremgår av § 5-2 tredje ledd, der det er krav om at søknad om samtykke til injeksjon og lagring av CO₂ bl.a. skal inneholde informasjon om måling av CO₂-injeksjonsrater. For dette formål må derfor rettighetshaver installere måleutstyr for injeksjon av CO₂ nær injeksjonspunktet ved lagringslokaliteten.

På bakgrunn av myndighetenes behov for innrapportering av data, er det vurdert hvorvidt det bør etableres en egen bestemmelse om måling i lagringsforskriften. Måling vil bl.a. ha betydning med hensyn til rapportering av injisert mengde CO₂, CO₂-volumstrøm ved injeksjonsbrønnhodene, CO₂-trykk og -temperatur ved injeksjonsbrønnhodene (for å bestemme massestrøm), kjemisk analyse av injeksjonsstrøm og reservoartemperatur og -trykk (for å bestemme CO₂-fasenes oppførsel og tilstand).

Rettighetshaverne er gjennom Forordning EU 2018/2066 (MR-forordningen) pålagt å måle mengden CO₂ som overføres til permanent geologisk lagring. Dette skal gjøres ved kontinuerlig måling av masse- eller volumstrøm, trykk og temperatur ved overføringspunktet.

⁶ LBK nr 1461 af 29/11/2023

Målingene skal være kontinuerlige, og målt masse- eller volumstrøm skal inngå i beregningen av den totale mengden CO₂ som overføres til geologisk lager. I tillegg skal det gjennomføres representative analyser av CO₂-strømmens sammensetning.

Disse kravene til måling som følger av MR-forordningen, er etter Søkkeldirektoratets vurdering per i dag tilstrekkelige til å oppfylle den rapporteringsplikten som vil følge av de nye bestemmelsene §§ 11-7b og 11-7c.

Det foreligger også, i medhold av bestemmelsene i forurensningsforskriften kapittel 35, grunnlag for at Miljødirektoratet kan stille krav til måling.

På denne bakgrunn ser departementet ikke behov for å foreslå egne bestemmelser om krav til måling i lagringsforskriften på nåværende tidspunkt. Vi ønsker likevel innspill dersom høringsinstansene ser andre behov for målinger utover det som følger av MR-forordningen.

10. Utvikling av transportinfrastruktur

I henhold til lagringsforskriften § 6-1 kan departementet på nærmere bestemte vilkår gi særskilt tillatelse til anlegg og drift av innretning. Dette er aktuelt i de tilfeller retten til anlegg og drift ikke følger av en godkjent plan for utbygging og drift av et undersjøisk reservoar til injeksjon og lagring av CO₂ i henhold til § 4-5. Det vil typisk være ved ev. felles transportinfrastruktur for flere lagre.

Departementet foreslår å ta inn en ny bestemmelse i lagringsforskriften om at departementet kan utpeke en aktør som skal vurdere utvikling av CO₂-transportinfrastruktur, inkludert bl.a. tilknytningspunkter for CO₂-lager, med sikte på å oppnå helhetlige løsninger for transport av CO₂. Gassco er påtenkt denne rollen etter forskrift, jf. også brev 16. september 2024 vedrørende Gasscos rolle i vurderinger av transportløsninger for CO₂.

En helhetlig transportinfrastruktur er et viktig virkemiddel for å sikre samfunnsøkonomisk riktige løsninger og dermed underbygge en effektiv forvaltning av lagringskapasiteten på norsk kontinentalsokkel. Rørledningstransport av CO₂ fra europeiske land til Norge og norsk kontinentalsokkel kan bli aktuelt i framtiden. En slik løsning vil kreve at det er store CO₂-volum å transportere og vil derfor også kunne utgjøre en transportløsning for flere CO₂-lagringstillatelser. En annen mulighet, som også kan bli aktuell, er skipstransport til en felles landterminal eller offshoreanlegg for flere lagre.

I mange tilfeller vil rettighetshavers syn på valg av transportløsning være sammenfallende med myndighetenes, men på grunn av ulike former for markedssvikt vil ikke dette nødvendigvis alltid være tilfelle. Slike kilder til markedssvikt kan være at infrastrukturprosjekter vanligvis vil ha en stor grad av stordriftsfordeler, eller at den optimale løsningen ikke velges på grunn av koordineringsproblemer mellom aktørene og selskapsstrategiske interesser som følge av ulike eierandeler i verdikjeden.

For at departementet skal få et godt grunnlag for å vurdere søknader om utbygging av transportløsninger med relevans for flere lagringstillatelser, kan departementet ha behov for uavhengige helhetlige vurderinger av infrastrukturprosjekter før det gis slike tillatelser. Gassco har de senere årene bistått departementet med slike vurderinger i tilknytning til flere prosjekter.

Som del av helhetlige løsninger for transport av CO₂ er bl.a. kunnskap om det samlede behovet for transport av CO₂ viktig. For å sikre et forsvarlig beslutningsgrunnlag kan den departementet utpeker derfor innhente informasjon fra aktuelle rettighetshavere om de CO₂-volum som planlegges transportert. Dette bl.a. for å unngå dobbelttelling av volum.

Som ledd i en søknad om tillatelse til å bygge transportinfrastruktur for håndtering av CO₂ utarbeider selskapene enten en plan for utbygging og drift (PUD) etter § 4-5 eller en plan for anlegg og drift (PAD) etter § 6-2 dersom retten til å bygge ut infrastrukturen ikke følger av godkjent PUD. I erkjennelsen av at mange viktige avgjørelser tas gjennom de ulike faser av et prosjekt, er det viktig at myndighetene involveres på et tilstrekkelig tidlig tidspunkt. Forskriftsendringene som foreslås skal legge godt til rette for at departementet har tilstrekkelig kjennskap til infrastrukturprosjekter på et tidlig tidspunkt, og at de utredningene som myndighetene anser nødvendig, blir gjennomført. Dette vil sikre et best mulig beslutningsunderlag for myndighetenes behandling av PUD og PAD.

For rettighetshavere etter § 4-1 inntretr plikten til å informere når det fremstår som sannsynlig at de vil få behov for transport av CO₂. For ordens skyld presiseres at dette omfatter alle tilfeller hvor rettighetshaver planlegger mottak av CO₂ i tilknytning til lageret, uavhengig av transportmetoden. På denne måten vil samlet transportbehov kunne inngå i vurderingen av hva som er den beste helhetlige løsningen. En helhetlig vurdering av planlagt infrastrukturløsning bør være forelagt for departementet i rimelig tid før selskaper som vurderer bygging av ny infrastruktur, treffer sine konseptvalg. Forut for slike konseptvalg vil selskapene normalt ha behov for å undersøke om departementet har merknader til de alternativer som vurderes.

Forslaget til ny § 6-4 benytter begrepet «transport» som i lagringsforskriften § 1-6 er definert som «*Transport, skiping av CO₂ i rørledning samt bygging av rørledning, plassering, drift og bruk av innretning for transport*». Når den som departementet har utpekt skal vurdere prosjekter med sikte på å oppnå helhetlige løsninger for transport, vil det også kunne være relevant å vurdere skipsbaserte løsninger som alternativ eller supplement til rørledningsbaserte løsninger. Departementet legger til grunn at dette vil ligge innenfor oppgaven etter § 6-4, selv om selve skipstransporten av CO₂ for øvrig ikke er omfattet av forskriften.

Etter tredje ledd skal kostnadene ved vurderinger som går ut over et enkelt prosjekt, fordeles på rettighetshaverne og/eller eierne av de planlagte transportinfrastrukturprosjektene.

For at den departementet utpeker etter § 6-4 skal få tilgang til nødvendig informasjon, foreslås det et tilsvarende unntak i § 11-20 om saksbehandling og taushetsplikt som er gitt i petroleumsforskriften § 85 syvende ledd.

11. Forsikring

I lagringsforskriften § 11-14 om forsikring stilles det krav til rettighetshavernes forsikring av virksomheten. Denne bestemmelsen speiler kravene i petroleumsforskriften § 73.

Kravet om forsikringsdekning etter § 11-14 er et selvstendig krav, og står derfor på egne ben ved siden av kravet om finansiell sikkerhetsstillelse etter § 5-9. Det kan likevel tenkes, dersom forsikringsmarkedet utvikler seg på dette området, at forsikring også kan utgjøre et element i en finansiell sikkerhetsstillelse etter § 5-9. Om en forsikringspolise er tilstrekkelig vil, på lik linje med andre finansielle instrumenter som skal tjene som sikkerhetsstillelse etter § 5-9, måtte vurderes konkret. I tillegg vil en av forutsetningene for en slik løsning være at forsikringen tilgodeser staten, og dermed gir staten den samme dekningsadgangen som under andre finansielle instrumenter som har vært tatt i bruk som finansiell sikkerhetsstillelse. Dette til forskjell fra en forsikring etter § 11-14, som i utgangspunktet tilgodeser rettighetshaver. Det kan ikke utelukkes at én og samme forsikringsordning kan oppfylle kravene etter både § 5-9 og § 11-14, men dette forutsetter i så fall at forsikringen oppfyller kravene etter begge bestemmelsene.

I henhold til siste ledd i § 11-14 skal rettighetshaver ved utgangen av hvert kalenderår underrette departementet om gjeldende forsikringsavtaler med angivelse av hovedvilkår. Departementet foreslår at rettighetshaverne – på samme måte som bestemt i petroleumsforskriften § 73 siste ledd – skal sende disse underretningene til Søkeldirektoratet med kopi til departementet.

12. Revisjon

Lagringsforskriften § 11-15 om revisjon i tillatelser med statlig deltakelse tilsvarer § 74 i petroleumsforskriften. Bestemmelsen fastslår at slike tillatelser skal revideres av statsautorisert revisor. Basert på erfaringer fra petroleumsvirksomheten, og for å harmonisere de to regelsettene, foreslås det å fastsette en beløpsgrense for når en årsavregning vil være revisjonspliktig. Beløpsgrensen settes til 20 millioner kroner.

I § 11-15 fremgår det at revisjonsstandard RS 800 skal anvendes ved revisjoner som nevnt. Denne revisjonsstandarden er ikke lenger i bruk, og det foreslås derfor å endre denne til ISA 800.

13. Saksbehandling og taushetsplikt

Klargjøring av begrepet «tolkede data»

Lagringsforskriften § 11-20 inneholder bestemmelser om saksbehandling og taushetsplikt. Informasjon som sendes offentlige myndigheter er i utgangspunktet offentlig informasjon i henhold til offentleglova. Dette utgangspunktet modifiseres av taushetspliktreglene i forvaltningsloven og lagringsforskriften. Data som innrapporteres etter forskriften gjøres derfor ikke offentlig tilgjengelig så lenge de er underlagt taushetsplikt.

Lagringsforskriften angir taushetspliktens lengde for geologiske, reservoartekniske og injeksjonstekniske data. Hvorvidt innsendte data er tolket eller ikke, er avgjørende for taushetspliktens lengde. For tolkede data er taushetspliktens lengde 20 år, mens den på nærmere vilkår er hhv. 2, 5 eller 10 år for data som ikke er tolket, regnet fra det tidspunkt dataene ble tilgjengelige for eier av dataene. Begrepet «tolkede data» er klargjort i veileder fra Søkeldirektoratet som felles begrep innenfor petroleum- og CO₂-lagringsaktiviteter.

Taushetspliktens lengde for tolkede data

Med virkning fra 1. januar 2023 fastsatte Energidepartementet endringer i tilsvarende bestemmelser i petroleumsforskriften § 85 om saksbehandling og taushetsplikt. Siktemålet var å forkorte taushetspliktens lengde for tolkede data og andre data, og dermed gjøre mer data offentlig tilgjengelig på et tidligere tidspunkt. Petroleumsforskriften opererer etter dette med tre kategorier data med ulik varighet når det gjelder taushetsplikt: Omsettelige data (10 år), tolkede data (5 år) og øvrige data (2 år).

Etter petroleumsforskriften § 85 tredje ledd vil taushetsplikten for omsettelige data og øvrige data og for tolkede data i statusrapporter, som er felles eie for rettighetshaverne i en utvinningstillatelse, falle bort fra det tidspunkt tillatelsen oppgis, bortfaller, utløper eller området hvor dataene stammer fra tilbakeleveres. For øvrige tolkede data, som er felleseie for rettighetshaverne i en utvinningstillatelse, faller taushetsplikten bort 1 år etter at tillatelsen oppgis, bortfaller, utløper eller området hvor dataene stammer fra tilbakeleveres.

Hensynet bak frigivelse av tolkede data i disse tilfellene, er å øke verdiskapingen ved at rettighetshavere til en tillatelse i et område som tidligere har vært omfattet av en tillatelse slipper å gjøre den samme jobben som tidligere er gjort i samme område.

Departementet mener dette hensynet også gjør seg gjeldende i CO₂-lagringsvirksomhet, og at det er viktig å tilpasse regelverket for lagringsaktivitet slik at dette er tidsriktig og reflekterer situasjonen i virksomheten. Lagringsaktivitet er en forholdsvis ny aktivitet i Norge, hvilket innebærer at det fortsatt vil være begrensede mengder tolkede data som berøres av at det innføres en kortere periode for taushetsplikt enn det som i dag fremgår av lagringsforskriften.

Samtidig har interessen for permanent lagring av CO₂ vært økende. Det er også mange av de samme selskapene som driver petroleumsvirksomhet i Norge, som ønsker å lagre CO₂. Disse selskapene er allerede underlagt de endrede reglene i petroleumsforskriften om kortere perioder for taushetsplikt. Dessuten gjelder disse reglene også allerede for selskaper som lagrer CO₂ som ledd i petroleumsvirksomheten.

Disse forholdene gjør at departementet ønsker å foreslå de samme bestemmelser om taushetspliktens lengde som dem som nå gjelder i petroleumsforskriften. Det foreslås derfor at varigheten av taushetspliktens lengde for tolkede data forkortes fra 20 til 5 år fra det tidspunkt dataene ble tilgjengelig for eier av dataene. Videre foreslås det at taushetsplikten for tolkede data opphører 1 år etter tilbakelevering av et område eller 1 år etter oppgivelse, bortfall eller utløp av en utnyttelsestillatelse.

Departementet foreslår – som i petroleumsforskriften § 85 – en endring i § 11-20 fjerde ledd første punktum som innebærer at taushetsplikten ikke bare faller bort ved oppgivelse av tillatelse eller tilbakelevering av områder, men også når en tillatelse bortfaller eller varigheten av en tillatelse utløper. Departementet ser heller ikke grunn til å skille mellom disse tilfellene når det gjelder aktivitet etter lagringsforskriften. Det foreslås også at den som utpekes etter § 6-4 inkluderes i § 11-20 siste ledd for å muliggjøre utveksling av taushetsbelagt informasjon, tilsvarende det unntaket som er oppstilt i petroleumsforskriften § 85 syvende ledd.

Det er ønskelig at endringene i taushetspliktens lengde gis virkning også for eksisterende datasett, samtidig som hensynet til de selskapene som har rettigheter i eksisterende datasett vektlegges. I en avveining av de ressursforvaltningsmessige hensynene som taler for å frigi eksisterende data og eiernes behov for fortsatt hemmelighold, legger departementet til grunn at eiernes behov normalt vil avta med alderen på dataene. Departementet finner derfor grunn til å foreslå en bestemmelse om at eksisterende tolkede data fortsatt skal være underlagt taushetsplikten i inntil 5 år etter ikraftsettelse av den foreslåtte forskriftsendringen. Departementet utelukker ikke at det kan være eksisterende datasett der eierne fortsatt har en så sterk interesse i fortsatt hemmelighold at det vil være rimelig å opprettholde taushetsplikten også etter 31. desember 2030. Selskapet vil da kunne søke Sjøkeldirektoratet om at taushetspliktens forlenges i medhold av bestemmelsen § 11-20 fjerde ledd. En slik søknad må kunne begrunnes svært godt og fremmes i god tid før 31. desember 2030. Fordi eiernes interesser i å hemmeligholde tolkede data normalt avtar med alderen på dataene, vil det faktum at det er innført en forholdsvis lang overgangsperiode på 5 år tilsi at det bare unntaksvis vil være aktuelt å innvilge slike søknader.

Det foreslås derfor, i likhet med det som ble gjort for endringene i reglene om taushetsplikt i petroleumsforskriften, overgangsregler for ikrafttredelse av endringene i reglene om taushetsplikt i lagringsforskriften. Dette innebærer bl.a. at lengden på den opprinnelige taushetsplikten fortsatt vil gjelde for tolkede data som innhentes før endringene i lagringsforskriften trer i kraft, men likevel ikke lenger enn til og med 31. desember 2030.

14. Definisjon av undersøkelse

Forskriften mangler en definisjon av begrepet undersøkelse. Dette foreslås tatt inn i forskriften gjennom en ny definisjon i § 1-6. Definisjonen foreslås gitt samme ordlyd som i petroleumsløven § 1-6 e.

15. Erstatning til norske fiskere

Kapittel 9 om særlige regler om erstatning til norske fiskere gjelder i dag ved økonomisk tap som påføres norske fiskere som følge av transport og lagring av CO₂. Det kan ikke utelukkes at fiskere også kan lide økonomisk tap ved undersøkelser, jf. definisjon av «undersøkelse» i forslag til ny § 1-6 s. Departementet foreslår derfor at det presiseres i kapittel 9 at bestemmelsene der også får anvendelse i tilknytning til undersøkelser.

16. Opplysninger i forbindelse med undersøkelser mv.

Bestemmelsene i petroleumsforskriften § 6 om meddelelse av opplysninger i forbindelse med undersøkelser mv. og § 30 om traséundersøkelser og andre grunnundersøkelser ble endret fra og med 1. januar 2023. Siktemålet var å oppdatere og forenkle bestemmelsene og redusere graden av overlappende bestemmelser i petroleumsforskriften og Sjøkeldirektoratets ressursforskrift.

Den tilsvarende forskriften for lagringsaktivitet er forskrift 13. desember 2017 nr. 2003 om materiale og dokumentasjon ved undersøkelser etter og utnyttelse av undersjøiske reservoarer på kontinentalsokkelen til lagring av CO₂ (forskrift om dokumentasjon ved lagring av CO₂ på sokkelen).

På samme måte som i petroleumsvirksomheten er strukturen at lagringsforskriften skal inneholde de overordnede bestemmelsene om opplysninger som skal meddeles myndighetene mv., mens Sjøkeldirektoratet har fastsatt mer detaljerte regler om dette gjennom forskrift om dokumentasjon ved lagring av CO₂ på kontinentalsokkelen. De endringene som foreslås i §§ 1-11 og 2-6 tilsvarer de som er gjort i petroleumsforskriften §§ 6 og 30. Sjøkeldirektoratet vil sende på høring forslag til relevante endringer i forskrift om dokumentasjon ved lagring av CO₂ på kontinentalsokkelen parallelt med at endringene i lagringsforskriften blir sendt på høring, i tråd med endringene som ble gjort i ressursforskriften med virkning fra 1. januar 2023.

17. Bore- og brønnaktivitet

Lagringsforskriften er, i tillegg til å implementere krav i CCS-direktivet, i stor grad tuftet på bestemmelsene i petroleumsløven med tilhørende forskrift. Nå som det er tilegnet mer erfaring med aktivitet under lagringsforskriften og tillatelsesregimet, ser departementet at det er behov for å tilføye enkelte nye bestemmelser i lagringsforskriften. En av disse er en bestemmelse tilsvarende petroleumsforskriften § 46 om bore- og brønnaktivitet.

Det foreslås derfor en ny § 11-7a med samme ordlyd som petroleumsforskriften § 46.

18. Rapportering til Sjøkeldirektoratet

På samme måte som for bore- og brønnaktivitet har det over tid vist seg å være behov for å innta nye bestemmelser i lagringsforskriften om rapportering til Sjøkeldirektoratet, tilsvarende § 47 i petroleumsforskriften.

Det foreslås en ny § 11-7b som stiller krav om årlig statusrapportering. Bestemmelsen har fått en noen annen ordlyd enn den tilsvarende bestemmelsen i petroleumsforskriften § 47. Til forskjell fra petroleum anser en det hensiktsmessig å få denne type informasjon fra alle aktive tillatelser, uavhengig av om CO₂-injeksjon er startet eller om det er et utbyggingsprosjekt under utvikling. Dette vil typisk være oppdatert informasjon fra studier som gjøres i en tillatelse både før, under og etter oppstart av injeksjon. Dette har også betydning for vurderinger knyttet til sameksistens, utvikling av CO₂-lagringsvirksomheten og for fremtidige prognoser. Det foreslås å bruke begrepet rapportering og ikke rapport, for å indikere at man står mer fritt til å vurdere hvordan denne rapporteringen skal skje.

Det foreslås også en ny § 11-7c med krav om rapportering av injisert CO₂. Dette vil gi Sokkeldirektoratet hjemmel til å stille krav om rapportering fra prosjekter som har igangsatt injeksjon og lagring av CO₂. Sokkeldirektoratet har behov for slik informasjon for å kunne følge opp CO₂-lagringsprosjektene på norsk kontinentalsokkel, samt for å sikre data til egne analyser, oversikter og publiseringer.

19. Selskapsforpliktelser

Någjeldende ordlyd i § 11-10 retter seg i praksis mot deltakere i et ansvarlig selskap som sammen innehar en tillatelse etter lagringsforskriften. Siden det nå åpnes for at samarbeidet mellom rettighetshaverne kan organiseres i ulike selskapsformer, herunder aksjeselskap, må også ordlyden i § 11-10 ta høyde for dette. Det foreslås derfor at ansvaret i § 11-10 skal gjelde der det er flere selskaper som deltar som rettighetshavere i en tillatelse, uavhengig av hvilken selskapsform rettighetshaverne velger for å organisere samarbeidet seg imellom. Bestemmelsen endres ikke utover dette, slik at ansvaret etter § 11-10 fortsatt må forstås som et ordinært solidaransvar der skyldnerne svarer én for alle og alle for én.

20. Navnsetting av lagringslokaliteter mv.

Det er hittil tildelt en utnyttelsestillatelse og tretten letetillatelser i medhold av lagringsforskriften. Som nevnt har Northern Lights JV DA igangsatt injeksjon og lagring i EL001. Dersom flere av lagringslokalitetene blir bygget ut, vil det være behov for å navnsette lagringslokalitetene, ev. også brønner og faste innretninger som blant annet rørledninger. Departementet ser det som hensiktsmessig at Sokkeldirektoratet gis myndighet til å godkjenne navnsetting av brønner og faste innretninger, mens navnsetting av lagringslokaliteter vil kreve departementets godkjennelse.

Det foreslås på denne bakgrunn en ny bestemmelse om navnsetting i lagringsforskriften. Bestemmelsen foreslås plassert på samme sted som i petroleumsforskriften – etter bestemmelsen om fagforeningsvirksomhet – og med tilsvarende ordlyd som petroleumsforskriften § 79. En ny bestemmelse om navnsetting av lagringslokalitetene mv. inntas som ny § 11-17a i lagringsforskriften.

21. Tilbakekall eller endring av tillatelse

Det foreslås endringer til § 11-21. For det første foreslås det å gjøre en tilføyelse i § 11-21 tredje ledd som fastslår at Kongen kan tilbakekalle en eksisterende tillatelse ut fra hensynet til nasjonal sikkerhet. Denne mekanismen må betraktes som en sikkerhetsventil for å hindre at nasjonale sikkerhetsinteresser blir truet grunnet tildeling av tillatelser etter forskriften.

For det andre foreslås det å utvide § 11-21 til å også gjelde endringer av eksisterende tillatelser. Departementet ser at det kan være ulike situasjoner som aktualiserer § 11-21, samtidig som tilbakekall ikke nødvendigvis vil være egnet for å løse enhver av disse

situasjonene. Intensjonen med dette tillegget er derfor å gi departementet mer nyanserte virkemidler i § 11-21. Lignende ordlyd er inntatt i havbunnsmineralloven § 9-9, og departementet ser at de samme hensyn som gjør seg gjeldende for havbunnsmineralvirksomhet også gjør seg gjeldende for virksomhet under lagringsforskriften.

22. Økonomiske og administrative konsekvenser

Flere av de endringene som foreslås i lagringsforskriften er tilpasninger som gjøres basert på erfaringen med reguleringen siden forskriften trådte i kraft. Enkelte endringer er av teknisk art for å rette opp feil eller ufullstendigheter i forskriften.

En forkorting av taushetsplikten lengde for tolkede data og for enkelte øvrige data forventes å gi økt tilgang til data. Dette er et viktig premiss for å bidra til økt samfunnsøkonomisk effektivitet gjennom blant annet å redusere selskapenes leterisiko og letekostnader. Departementet antar at forslagene til forskriftsendringer for øvrig ikke har økonomiske eller administrative konsekvenser av betydning.

23. Ikrafttredelse og overgangsregler

Departementet foreslår at endringene i lagringsforskriften trer i kraft fra det tidspunkt Kongen bestemmer.

For tolkede data, jf. § 11-20 fjerde ledd, som ble tilgjengelig for eier av dataene før ikrafttredelse av endringene i lagringsforskriften, skal taushetsplikten ha varighet i 20 år regnet fra det tidspunkt dataene ble tilgjengelig for eier av dataene, likevel ikke lenger enn til og med 31. desember 2030.

For øvrige data, jf. § 11-20 tredje ledd bokstav c, som ble tilgjengelig for eier av dataene før ikrafttredelse av endringene i lagringsforskriften, skal taushetsplikten ha varighet i 5 år regnet fra det tidspunktet dataene ble tilgjengelig for eier av dataene. Data som ikke er omsettelige og som er felles eie for rettighetshaverne, skal likevel ikke ha lenger taushetsplikt enn 2 år regnet fra det tidspunktet dataene ble tilgjengelig for eier av dataene. Det foreslås en overgangsbestemmelse i tråd med dette.